MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Etelä-Savon liittäminen yhteen Kymen vaalipiirin kanssa repii Savon väkivalloin kahteen osaan. **SAVON SANOMAT HALLITUKSEN VAALIPIIRIUUDISTUKSESTA**

Ympäristöluvilla kerätään veroja

Nykyinen hallitus on edeltäjiensä tavoin puhunut hallinnon avoimuuden puolesta. Tekoihin asti avoimuus ei ole kuitenkaan aina yltänyt.

Valtioneuvoston päätös korottaa aluehallintoviranomaisten ympäristöluvista perimiä maksuja on tullut yllätyksenä. Vuodenvaihteessa voimaan tulleet korotukset koskevat erityisesti eläinsuojien ja turkistarhojen lupia. Pienimmillään korotus on kaksinkertainen, mutta suurimmissa hankkeissa hinnat nousevat yli kolminkertaisiksi.

Ympäristölupien kovia hinnankorotuksia perustellaan sillä, että hinnat ovat olleet jälkeenjääneitä. Ympäristöministeriön kehittämispäällikön Riitta Pirhosen mukaan korotuspaineita on edelleen, koska valtiovalta haluaa, että käsittelykulut peritään täysimääräisinä lupien hakijoilta. (MT 29.2.)

Korotusten suuruus perustuu Pirhosen mukaan aluehallintovirastoista saatuihin arvoihin, kuinka kauan lupien käsittely kestää. Eläinsuojien lupakäsittelyyn menee aikaa noin 25–40 henkilötyöpäivää.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston johtajan Tarja Savea-Nukalan mukaan eläinsuojien lupakäsittely vie paljon aikaa, koska hakemuksissa on toisinaan paljon puutteita. Aikaa vievät myös naapureiden ja muiden tahojen valitukset.

Aikaa tarvitaan myös ympäristöluvan hakemiseen. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa käsittelyaika on nyt noin 15 kuukautta.

Maksujen korotukset merkitsevät sitä, että tänä vuonna vireille tulevien isojen eläinsuojien ja turkistahojen ympäristöluvista joutuu maksamaan 11 880 euroa. Kotieläintiloille tuleva maksu on suhteeton, kun sitä verrataan esimerkiksi satamien ympäristölupien alle kymmenen tuhannen euron hintaan tai ydinvoimalan runsaaseen 27 000 euroon. Jätevesipuhdistamon ympäristöluvan hinta on yhtä suuri kuin ison navetan.

Erilaisten lupien hakeminen on kohtuuttoman kova rasite maatiloille ja muille pienille yrityksille. Niillä ei ole resursseja eikä osaamista byrokratian kanssa asioimisessa samalla tavalla kuin suuremmilla yrityksillä. Tilannetta vaikeuttaa lisäksi se, että ympäristölupa on määräaikainen. Se pitää hakea uudelleen kymmenen vuoden välein ja aina kun tuotantoon tehdään muutoksia.

Lupien aiheuttamien laskennallisten kustannusten periminen luvan hakijalta ei ole hyvän hallintotavan mukaista. Yhteiskunta on itse asettanut yrittäjille yhä enemmän erilaisia velvoitteita, joista se nyt itse laskuttaa. Lisäksi hallintokoneiston ylläpitämiseen kerätään jo veroja.

Suurten eläinsuojien ympäristölupien hinnat yli kolminkertaistuivat.

Erilaiset lupamaksut ovatkin uudenlainen verotuksen muoto. Jos samaa hallintotapaa sovellettaisiin kaikkiin yhteiskunnan palveluihin ja tehtäviin, ei perinteisiä veroja tarvitsisi kerätä lainkaan.

Luvan hakijan kannalta reippaasti yli vuoden kestävä lupaprosessi on myös kohtuuton. Yhteiskunta on tehnyt mahdolliseksi se, että ympäristöluvista voi kuka tahansa valittaa. Hyvänä esimerkkinä lupabyrokratiasta on kalankasvatuksen siirtyminen Ruotsiin, koska siellä lupakäytäntö on yksinkertaisempi.

Nykyään on myös tavallista, että kaikista myönnetyistäkin turpeenostoluvista valitetaan hallinto-oikeuteen. Valitusten aiheuttama lisätyö hidastaa lupien käsittelyä ja nostaa ympäristölupien hintaa. Ei voi olla oikein, että luvan hakija maksaa valittajienkin aiheuttamat kustannukset.

Yhä lisääntyvä lupabyrokratia vaikeuttaa maaseudun elinkeinojen kehittämistä. Näyttää siltä, että hallinnon tehtävä ei ole edistää suomalaista yritystoimintaa, vaan kasata yrittäjien eteen entistä suurempia esteitä.

> **Valitusten aiheuttama lisätyö nostaa ympäristölupien hintaa.**

Vihreä valta

Hallitus sopi Itä-Suomen vaalipiirien rajojen piirtämisestä uudelleen. Pitkään vatvottu ratkaisu syntyi, kun vihreät koplasi hallituksessa vaalipiirirajat yhteen talouspoliittisen paketin kanssa. Kun vaalipiirit piirrettiin vihreiden karttaharjoituksen mukaisesti, voidaankin ryhtyä veronkorotuksiin.

Valtapolitiikka on joskus hyvin raadollista, minkä tämäkin tapaus osoitti.

Itä-Suomen vaalipiireille piti tehdä jotain, se on selvä. Nyt päätettiin yhdistää Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan vaalipiirit sekä toisaalla Etelä-Savon ja Kymen vaalipiirit.

Alueen maakuntaliitot ja kansanedustajat lähes laidasta laitaan olivat toisenlaisen ratkaisun kannalla. Olisi ollut loogista yhdistää Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo ja Mikkeli. Näin olisi muodostunut Itä-Suomen vaalipiiri, joka olisi ollut maantieteellisesti, toiminnallisesti ja historiallisesti perusteltu.

Suomessa on ollut perinne, jonka mukaan vaalipiirien rajoista sovitaan konsensus-hengessä. Nyt hallitus saneli vaalipiirien rajat ottamatta huomioon alueiden ääntä. Hallitus antautui vihreiden taskulaskinmiesten kiristykselle.

Kovin suurta päättäväisyyttä hallitus ei silti osoittanut. Suurin vaalipiiriongelma eli Uudenmaan vaalipiirin jakaminen jäi edelleen toteuttamatta. Pääministeri myönsi avoimesti heikkoutensa sanomalla, että nämä uudistukset ovat sitten tässä.

Ratkaisussa näkyi jälleen kerran, miten vähäinen SDP:n vaikutusvalta on nykyisessä hallituksessa. Kokoomus ja vihreät tuskin muistavat, että hallituksessa on sellainenkin puolue kuin demarit.

Ei muisteta, kun ei ole tarvetta.

VIERASYLIÖ

Omistajuus tärkeää sokeriteollisuudessa

Kotimaisella omistajuudella on tärkeä rooli Suomen sokeriteollisuudessa. Säkylässä sokeria valmistavan Sucros-yhtiön vähemmistöosakas Lännen Tehtaat näytti kyntensä saadakseen Suomen sokerijuurikkaan viljelijöille markkinatilannetta vastaavan hinnan.

Lännen Tehtaiden ja Nordic Sugarin värikkään kädenväännön jälkeen sokerijuurikkaan tuottajahinta Suomessa nousi neljänneksellä seuraaviksi kahdeksi vuodeksi.

Nordic Sugar omistaa 80 prosenttia Sucroksen osakkeista ja Lännen Tehtaat loput. Lännen Tehtaiden vahva ote Sucroksen päätöksenteossa on sokerijuurikkaan viljelijöiden kannalta tärkeää säilyttää ja edelleen vahvistaa.

Hinnan nousu turvaa raaka-aineen

Viime lokakuussa Lännen Tehtaat tiedotti osakassopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä Nordic Sugarin kanssa ja vei kiistan välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

Lännen Tehtaiden mukaan Nordic Sugar on toistuvasti loukannut Lännen Tehtaiden vähemmistöoikeuksia. Joulun alla Lännen Tehtaiden vaatimus johti Sucroksen toimitusjohtajan eroon Nordic Sugarin vastustuksesta huolimatta. Pian tämän jälkeen syntyi sopu MTK:n sokerijuurikasvaliokunnan ja Sucroksen välisestä toimialasopimuksesta. Tammikuussa solmitussa sopimuksessa sokerijuurikkaan tuottajahinta nousi vajaasta 28 eurosta noin 35 euroon tonnilta.

Helmikuun alussa eli sokerijuurikkaan hinnankorotuksen jälkeen Nordic Sugar vaati vuorostaan välimiesoikeudessa korvauksia Lännen Tehtailta osakassopimuksen rikkomisesta. Nordic Sugarin mielestä Lännen Tehtaiden toiminta aiheuttaa vakavaa haittaa Sucrokselle ja suomalaisen sokeriteollisuuden tulevaisuudelle.

Sokerijuurikkaan tuottajahinnan korottaminen kuitenkin turvaa raaka-aineen saatavuuden Säkylän tehtaalle. Ilman kotimaista sokerijuurikasta, Sucroksen sokerinjalostus loppuu Säkylässä.

Oikeudenmukainen hinta viljelijöille

Hyvästä markkinatilanteesta huolimatta Suomessa on sokerijuurikkaasta maksettu EU:n määrittämää minimihintaa. Hinnankorotusta saatiin odottaa pitkään ja hintaa nostettiin vasta monivaiheisen kädenväännön jälkeen.

Sucroksella on talouslukujen perusteella varaa maksaa korkeampaa hintaa sokerijuurikkaasta, sillä tilinpäätösten mukaan yhtiö on tehnyt viime tilikaudella varsin suuren nettotuloksen verrattuna saksalaiseen emoyhtiö Nordzuckeriin. Nordzucker omistaa Nordic Sugarin kautta suurimman osan Sucroksesta.

Vuonna 2010 Sucros teki kokoonsa nähden yli kolme kertaa enemmän voittoa kuin Nordzucker. Sucroksen nettotulos on 13 prosenttia koko konsernin tuloksesta, mutta Säkylän tehtaan tuotanto on vain alle neljä prosenttia Nordzuckerin koko juurikassokerin tuotannosta.

> **Viljelijöiden omistusosuus vaikuttaa sokerijuurikkaasta maksettavaan hintaan.**

Nordzuckerin 13 tehdasta tuottivat vuonna 2010 yhteensä noin 2,3 miljoonaa tonnia valkosokeria, josta 86 tuhatta tonnia tuotettiin Säkylän tehtaassa. Samana vuonna Nordzuckerin nettotulos oli 91 miljoonaa euroa, kun Sucroksen nettotulos oli noin 12 miljoonaa euroa eli erittäin suuri verrattuna yhtiön markkinaosuuteen.

Sokerijuurikkaan hinnan korottaminen neljänneksellä Suomessa seuraavien kahden vuoden ajaksi tuskin vahingoittaa Sucroksen liiketoimintaa. Sokeria käyttävä teollisuus kertoi viime lokakuussa isoista sokerin hinnankorotuksista. Hinta on noussut viime keväästä jopa 30–40 prosenttia. Sokerin hinnannousu Suomen markkinoilla kattaa hyvin sokerijuurikkaan 25 prosentin hinnankorotuksesta aiheutuvat kustannukset.

Sokerin hinta on noussut myös muissa EU:n jäsenmaissa. Hinnannousu johtuu viime vuoden poikkeuksellisesta sokeripulasta. Joissakin jäsenmaissa sokerin hinnannousu on siirtynyt sokerijuurikkaan hintoihin jo aikaisemmin.

Sokeriteollisuuden omistajat

Sokerijuurikkaan tuottajien osuuskunnat omistavat suurimman osan EU:n sokeriteollisuudesta. Viljelijöiden omistusosuus vaikuttaa sokerijuurikkaasta maksettavaan hintaan. Jos viljelijöiden omistusosuus teollisuudesta on suuri, sokeriteollisuuden tuottamat voitot todennäköisesti myös siirtyvät viljelijöille korkeamman hinnan muodossa.

Esimerkiksi Cosun on kokonaan hollantilaisten sokerijuurikkaan viljelijöiden omistama osuuskunta. Cosun maksaa viime vuoden sokerijuurikassadosta noin 56 euroa tonnilta. Hinta nousi edellisestä vuodesta noin 13 euroa. Cosun teki hyvän tuloksen ja siirtää sen omistajille sokerijuurikkaan hinnankorotuksen kautta.

Cosun omistaa sokeritehtaan myös Saksan Anklamissa. Cosun maksoi vuoden 2010 sadosta saksalaisille viljelijöille sokerijuurikkaasta vain noin 29 euroa tonnilta. Samaan aikaan viljelijät Hollannissa saivat juurikkaasta 43 euroa tonnilta.

Saksalaiset viljelijät Anklamissa eivät saa oikeudenmukaista hintaa sadostaan, koska eivät omista lainkaan Cosunia. Cosunin omistus Anklamissa toimii lähes samalla tavalla kuin Nordzuckerin omistus Säkylässä, mutta vähemmistöosakkuus Säkylän tehtaassa on säilynyt Suomessa.

Kädenvääntö on kannattanut

Sokerintuotanto Suomessa on kannattavaa liiketoimintaa. Pääoman tuotolla mitattuna Sucroksen kannattavuus on hyvä. Omistajan eli Nordzuckerin ja Nordic Sugarin kannalta on tärkeää varmistaa raaka-aineen saatavuus Suomessa, jotta turvataan Sucrokseen investoitu pääoma.

Kannustavan tuen rinnalla sokerijuurikkaan viljelyn jatkuminen Suomessa vaatii houkuttelevaa markkinahintaa.

Sokerijuurikkaan viljelijöiden heikon neuvotteluaseman seurauksena Suomessa on maksettu sokerijuurikkaasta EU:n määrittämää minimihintaa. Sokerijuurikkaan hinnankorotus kuitenkin osoittaa, että kädenvääntö sokeriteollisuudessa on parantanut sokerijuurikkaan viljelijöiden asemaa.

Lännen Tehtaiden vähemmistöosakkuus pystyy takaamaan viljelijöille sokerijuurikkaasta kilpailukykyisemmän ja markkinatilannetta vastaavan hinnan. Tämä kehityssuunta luo hyvän pohjan sokerijuurikkaan viljelyn ja jalostamisen jatkumiselle Suomessa.

ELLEN HUAN-NIEMI
PETRI LIESIVAARA
Kirjoittajat ovat tutkijoita Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksessa (MTT).

PÄIVÄN KUVA

SEBASTIAN HARJU

Jään ja valon juhlissa

Aamu alkaa lyhennellä juuri äsken aikaansaamiaan kelojen varjoja Koillismaalla. Aurinko sulattaa päivällä puiden tyviltä lunta. Mättäältä paljastuu puolukka riekon appeeksi. Yöpakkasen kovettama hanki pitää hiihtäjän hyvin päällään. Korpin, käpylinnun tai kuukkelin kevätmieli voi jo katkaista hetkeksi suksen äänen.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Äitien yhtenäinen rintama

Kun pyöräyttää lapsen maailmaan, sitä siirtyy äitien heimoon. Äidithän ovat yhtä suurta heimoa: välittömiä, aitoja ja empaattisia.

Katin koivet, sanon minä. Jos sinua ei ole siunattu vahvalla itsetunnolla, ei itsetuntosi vahvistu ainakaan äitinä. On täydellisiä ja vähemmän täydellisiä äitejä, kumpaan leiriin sinä kuulut?

Imetys, kas siinä ensimmäinen koetinkivi tuoreelle äidille ja kuuma keskustelunaihe. Imettäminen on minusta luonnollisin, funktionaalisin ja ensisijainen tapa ruokkia lasta. Äidinmaidonkorvike on korvike.

Näin kun toteat, saat ihan varmasti niskaasi jonkun korvikkeella lastaan ruokkineen äidin, jonka mielestä minä syyllistän häntä.

Millä tavalla, kysyn minä? Jos imetys ei kiinnostanut tai onnistunut, jollainhan se lapsi on kuitenkin ruokittava, eikö vain? Kuinka moni lihaa syövä sekasyöjä on syyttänyt esimerkiksi kasvissyöjää intohimoisesti syyllistämisestä, kun hän on kertonut kasvissyöntinsä syistä?

> **Äitien empaattisuus on urbaani legenda.**

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Hieman ontuva vertaus, kun ihminen on hampaiston perusteella tuomittu kaiketi jonkinlaiseksi sekasyöjäksi ja imettäminen on pelkkää biologiaa, mutta jonkinlainen vertaus kuitenkin.

Harrastathan vauvasi kanssa muutakin kuin kotoilua? Vauvamuskari ja -uinti lienevät suosituimmat vauvojen harrastukset.

Käykös teidän Yrjö-Kalevi muskarissa tai vauvauinnissa, saattaa joku kysyä viattomasti? Jos vastaat, että käy, varaudu siihen, että joku äiti taas ahdistuu. ”Kyllä meidän Irma-Petteristä tuli ihan fiksu lapsi ilman mitään muskareita tai uinteja. Ihan turhaa vouhotusta.”

Kun kohtaat kilpailuhenkisen äidin, haluaa hän luonnollisesti tietää, käyttekö mahdollisesti molemmissa tai jopa joissain muissakin harrastuksissa vauvanne kanssa. Ettei hänen herran terttunsa vain jää jälkeen matkalla kohti kilpailuhenkisen yhteiskunnan kärkeä.

Suomalainen ei vaatteilla koreile. Lapsensa kauniisti pukeva äiti pitää lastaan asusteena, eikös juu?

Internet pursuaa blogeja, joissa äidit kuvaavat hankkimiaan lasten vaatteita ja haaveilee tulevista hankinnoista. Tasaiseen tahtiin osa näistä bloggaajista saa palautetta, jossa paheksutaan vaatteiden yltäkylläisyyttä, lapsen esineellistämistä ja ylipäätään ajankäyttöä tällaisiin turhanpäiväisyyksiin.

Jos unohdetaan tuhoutuvat luonnonvarat, mitä ihmeen väliä sillä on, mihin jokainen rahansa käyttää? Mikä saa ylipäätään jonkun toisen äidin kirjoittamaan ilkeästi jollekin toiselle äidille tärkeästä asiasta? Kateushan näitä kommentoijia ei kuulemma vaivaa.

Äitien uskomattoman yhtenäinen verkosto ja rintama. Niinpä niin.

Samanlainen urbaani legenda kuin suomalaisten kaupunkien turvallinen liikennekulttuuri. Juuri kukaan suomalaisista autoilijoista ei anna arvoa ja tietä jalankulkijalle, toisin kuin monissa muissa Euroopan maissa.

Tämä on oikeastaan aika surullista. Äitien verkostossa ei juuri anneta tilaa välittömyydelle, aitoudelle, positiivisuudelle ja omille kokemuksille. Toisen äidin sanomisten kyseenalaistaminen on isossa roolissa.

Onneksi oma itsetuntoni on vahvaa tekoa, muuten tämä suomalaisten äitien heimoon kuuluminen voisi olla raskasta.

LEHTIKATSAUS

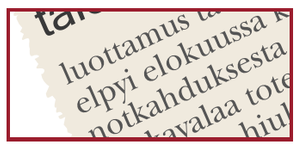

Etelä-Savon painajainen

Länsi-Savo tuomitsee Kymen ja Etelä-Savon yhdistämisen samaksi vaalipiiriksi.

”Hallituksen päätös on pettymys Etelä-Savolle, jonka asiaa oman vaalipiirin kansanedustajat ovat ajaneet vuodesta 1907 saakka. Maakunta toivoi vaalipiirin säilymistä viimeiseen saakka.

Maakunta joutuu nyt vaikeitten kysymysten eteen. Miten vaalipiiri muovaa aluehallintoa tai Itä-Suomen yhteistyötä?

Viisas pyrkii nyt nopeasti unohtamaan menneet ja etsimään parasta mahdollista yhteistyötä Etelä-Savon hyväksi.

Odotukset Kataisen hallituksen aloittaessa viime juhannuksena eivät Etelä-Savossa olleet korkealla. Näissä odotuksissa ei ole tarvinnut pettyä.”

Eräruuasta nugetteihin

Muusikko **A.W. Yrjänä** kirjoittaa **Helsingin Sanomissa**, ettei metsästäjä-esi-isämme ollut kituuttava käppänä.

”On kauhistuttavaa, että ruuassamme on enää puolet niistä ravintoaineista, jotka esiäitimme saivat. Lapsillamme on vinot hampaat, allergioita ja keskittymishäiriöitä. Niistä ei ollut ennen kuultukaan.

Kananugetti on kulttuurimme symboli. Kloonimaissilla turvotetun nimettömän broilerin lihaa ja jänteitä.”